

SIJOITUSTOIMINNAN PERUSTEET

Valtuusto 15.5.2023

Sisällys

1. Lähtökohdat sijoitustoiminnan periaatteille	3
2. Sijoitustoiminnan määritelmät	3
3. Tausta ja tavoitteet -energiarahasto	3
Energiarahaston säännöt	3
Energiarahaston sijoitussalkun tuottojen käytöstä	4
4. Sijoitustoiminnan järjestäminen	4
5. Yleiset sijoitusperiaatteet	5
6. Riskien huomioon ottaminen	6
Sijoitustoiminnan riskienhallinnan vastuut	6
Sijoitusten hajauttaminen	6
7. Hyväksytyt sijoituskohteet ja omaisuuslajit	7
8. Sijoitustoiminnan vastuullisuus	7

1. Lähtökohdat sijoitustoiminnan periaatteille

Kuntalain (419/2021) 14 §:n mukaan valtuusto päättää varallisuuden hoidon sekä rahoitus- ja sijoitustoiminnan perusteista. Hallintosäännön 58 § mukaan muutoin kaupungin rahatoimesta vastaa kaupunginhallitus.

Varallisuuden hoidon ja sijoitustoiminnan on perustuttava kuntastrategiaan ja palveltava sen tavoitteiden toteutumista. Kaupungin rahavarat on sijoitettava turvaavasti.

2. Sijoitustoiminnan määritelmät

Sijoitustoiminnalla tarkoitetaan kunnan toimialaan liittyvää sijoittamista ja kassavarojen sijoittamista. Lisäksi kunnalla voi olla toimeksiantona sijoitettavia lahjoitusrahastoja.

Toimialasijoituksia ovat oman ja vieraan pääomanehtoiset sijoitukset yhteisöihin, jotka hoitavat kunnan tehtäviä tai joiden toiminnan tarkoituksena on tukea kunnan tehtäviin liittyviä päämääriä.

Kassavarojen sijoittamisella tarkoitetaan kassaylijäämiä, joita ei ole sidottu maksuliikenteen ylläpitoon. Kassavarojen sijoittaminen hoidetaan sijoitustoiminnan periaatteiden mukaisesti mahdollisimman tuottavasti ja eettisesti korkoriskit huomioiden. Kassavarojen sijoittamisen tavoitteena on maksuvalmiuden turvaaminen.

3. Tausta ja tavoitteet -energiarahasto

Heinolan kaupungin sijoitusomaisuus koostuu Heinolan energiarahaston hallinnoimista sijoituksista. Heinolan energiarahasto on perustettu v. 1999 (kh 31.5.1999 § 542, kv 7.6.1999 § 89) kaupungin myydessä omistamansa energialaitoksen. Samassa yhteydessä rahastolle on hyväksytty säännöt.

Energiarahaston säännöt

Energiarahaston tarkoituksena on turvata Heinola Energia Oy:n osakkeiden myynnistä saatavan 51,6M€:n (307 Mmk) kauppahinnan arvonsäilyminen ja sijoittaa se turvallisesti ja tuloa tuottavasti.

Pääoman tuotto ohjataan hyödyttämään nykyisiä ja tulevia sukupolvia parempina kunnallisina palveluina ja alhaisempana kunnallisverona.

Rahaston peruspääoma muodostuu vuoden 1999 tuloksesta rahastoon siirrettävästä markkamäärästä (235.500 Mk /39.608.256,68 €).

Rahasto hallinnoi Heinola Energia Oy:n osakkeiden 307 milj. markan (51,6M€) kauppahinnan sijoittamista ja sijoitustoiminnassa tulee noudattaa seuraavia periaatteita:

- Pääoma sijoitetaan pitkällä tähtäyksellä turvallisesti ja tuloa tuottavasti julkisille rahoitus- ja osakemarkkinoille. Sijoitetun pääoman tuottotavoite on 5 %. Riskien hallitsemiseksi pääoma sijoitetaan riittävän hajautetusti.
- Pääoman arvo pyritään säilyttämään. Korko- ja osinkotuotot tuloutetaan pääsääntöisesti kaupungin talousarviomenojen katteeksi.
- Sijoitustoiminnasta vastaa kaupunginhallitus. Kaupunginhallitus voi antaa sijoitettavien varojen hoidon yhden tai useamman omaisuudenhoitoyhteisön tehtäväksi.
- Kaupunginhallitus raportoi valtuustolle sijoitettujen varojen kehityksestä osavuosikatsauksien ja tilinpäätöksen yhteydessä.

Energiarahaston sijoitussalkun tuottojen ja pääoman käytöstä

Kaupungin rahoitustilanteen kehitys voi tulevaisuudessa edellyttää, että sijoitussalkusta saadaan kassavirtaa kaupungin käyttömenojen tai investointien rahoittamiseen. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että salkun sijoitusten tuotto tai osa siitä tai osa salkun pääomasta nostettaisiin ulos salkusta. Tällöin asiasta päätetään erikseen toimivaltasäädösten mukaisesti.

4. Sijoitustoiminnan järjestäminen

Sijoitustoimintaan liittyviä palveluja voidaan ulkoistaa, kun se kaupungin resurssit huomioiden on tarpeellista.

Ulkoistaa voidaan seuraavat toiminnot:

- Sijoitukseen liittyvä konsultointi, johon voi kuulua esimerkiksi avustaminen sijoitussuunnitelman laatimisessa ja sijoitustoiminnan tavoitteiden määrittelyssä.
- Omaisuudenhoitopalvelut, joissa omaisuudenhoitaja hallinnoi sovittua osaa varallisuudesta omaisuudenhoitosopimuksen nojalla.
- Neuvonantopalvelut, jossa omaisuudenhoitaja antaa sijoitussalkkuun liittyvää neuvontaa, kuten sijoitusinstrumentteihin liittyviä suosituksia.
- Varainhoitopalvelut, säilytyspalvelut, koontiraportointipalvelut ja muut asiantuntijapalvelut.

Ulkoistamiseen liittyvät lähtökohdat ovat seuraavat:

- Varainhoitajia tulee olla vähintään kaksi.
- Varainhoitajan tulee olla Suomen Finanssivalvonnan valvoma toimiluvan saanut sijoituspalveluyritys tai Eta-alueella toimiva sijoituspalveluyritys, joka rekisteröitynyt toimintansa Suomessa Finanssivalvonnalle.
- Kaupunki voi niin halutessaan kilpailuttaa eri palveluiden tarjoajia varmistaakseen markkinatilanteen mukaisen palveluiden kustannustason ja palveluntarjoajien sopivuuden. Tarjouksissa kiinnitetään huomiota mm. varainhoitajien resursseihin ja kokemukseen, vastuullisen sijoittamisen kriteereihin, sijoitusprosessin ja hallinnoinnin laatuun, omaisuudenhoitajan varainhoidon tuloksiin sekä kokonaiskustannustasoon.
- Kaupunki arvioi varainhoidosta maksettavia palkkioita vähintään kerran vuodessa. Sijoittamisen ulkoistaminen ei poista sijoittamisen taloudellisia riskejä, jotka kaupunki kantaa aina itse.

5. Yleiset sijoitusperiaatteet

Sijoittaminen tapahtuu rahastojen kautta ja sijoittamisen aikahorisontti on hyvin pitkä. Osake- ja korkorahastosijoitusten osalta voidaan sijoittaa vain säänneltyihin eurooppalaisiin (UCITS-direktiivin mukaisiin) rahastoihin. Vaihtoehtoisissa sijoituksissa voi olla tarkoituksenmukaista sallia myös muita rahastoja.

Tarvittaessa varainhoitajat voivat kuitenkin käyttää yksittäisiä suoria arvopaperisijoituksia silloin, kun niiden käyttö on tuotto-odotusten tai riskinhallinnan vuoksi perusteltua. Yksittäisen liikkeeseenlaskijan arvopapereihin (pl. AAA-luokitellut valtiot) voidaan sijoittaa enintään 5 % pääomasta. Rahastosijoitus on itsessään aina hajautettu sijoituskohde, joten ne eivät ole 5 %:n rajan piirissä.

Suoria sijoituksia johdannaisiin ei tehdä. Sijoitusrahastot voivat käyttää johdannaissijoitusrahastojen sääntöjen puitteissa.

Osakesijoitusten osalta sijoituskohteen noteerausvaluutta on toissijainen tekijä sijoituspäätöstä tehdessä. Korkosijoitusten osalta varoja ei pääsääntöisesti sijoiteta valuuttamääräisiin korkoinstrumentteihin tai talletuksiin muuten kuin valuuttakurssiriskiltä suojattuna. High Yield- ja kehittyvien markkinoiden korkorahastoissa voi olla tarkoituksenmukaista sallia valuuttamääräisiä sijoituksia.

Sijoittamisen lähtökohtana on varojen hyvä hajautus omaisuusluokkien ja yksittäisten arvopaperien suhteen.

Sijoitustoiminta on luonteeltaan aktiivista ja näkemystä ottamalla pyritään parantamaan sijoitustoiminnan tuottoa.

Koska sijoitusaika on pitkä, sijoittaminen on mahdollista myös osakkeisiin ja tuottotavoitteiden toteutumista seurataan pitkällä aikavälillä (yli 5 vuotta).

Osakesijoituksissa hyväksytään osakesijoittamisen tyypillinen korkosijoittamisen suurempi tuottojen vaihtelu. Koska sijoittaminen tapahtuu rahastojen kautta, sijoitukset ovat likvidejä vaihtoehtoisissa sijoituksissa mahdollisesti sallittuja epälikvidejä rahastoja lukuun ottamatta.

Sijoitussalkun sisältöä, tuottoa ja riskejä seurataan varainhoitajien kuukausiraportein ja koko salkun kehityksestä tehtävin yhteenvedoin.

6. Riskien huomioon ottaminen

Riski liittyy sijoitustoimintaan ja riskinotto on välttämätöntä, jotta asetettu tuottotavoite voidaan saavuttaa pidemmällä tarkasteluvälillä. Tavoitteen saavuttaminen edellyttää sellaisten sijoituskohteiden käyttämistä, joihin liittyy suhteellisen merkittävääkin lyhyen aikavälin arvonheilahtelua. Hyväksymällä sijoituskohteiden lyhyen aikavälin volatilitteetti mahdollistetaan parempi pitkän aikavälin tuottopotentiaali. Jos lyhyellä aikajänteelläkin keskitytään vain arvon säilymiseen, täytyy valita vain matalan volatilitteen kohteita, joissa myös tuotto-odotus ei vastaa tavoitteita.

Sijoitustoiminnasta vastaavilla henkilöillä on velvollisuus arvioida sijoitusvarallisuuteen kokonaisuutena liittyvän riskin suuruutta ja ryhtyä tarvittaviin toimenpiteisiin, mikäli kokonaisuutena tarkasteltaessa riskin määrä on sijoitussuunnitelmassa määriteltujen tavoitteiden vastainen.

Sijoitustoiminnan riskienhallinnan vastuut

Kaupunginhallituksen vastuulla on sijoitussuunnitelman määrittäminen, hyväksyminen sekä ylläpitäminen siten, että se vastaa kaupungin pitkän aikavälin tavoitteita.

Yhteistyökumppaneina toimivien varainhoitajien vastuulla on hoitaa varoja hyväksytyn ja voimassa olevan sijoitussuunnitelman ja sopimusten mukaisesti.

Sijoitusten hajauttaminen

Heinolan kaupunki pyrkii hallitsemaan sijoitustoiminnan kokonaisriskitasoa ja epävarmuustekijöitä hajauttamalla sijoitusomaisuutta mahdollisimman laajasti maantieteellisen jakauman sekä eri omaisuusluokkien välillä. Lisäksi riittävä hajautus varainhoitajien kesken on erityisen tärkeää.

7. Hyväksytyt sijoituskohteet ja omaisuuslajit

Hyväksyttyjä sijoituskohteita ovat:

- Korkosijoitukset
- Lyhyen koron sijoitukset (alle 1v)
- Joukkolainat/pitkäaikaiset korkosijoitukset (yli 1v)
- Osakesijoitukset
- Vaihtoehtoiset sijoitukset

Kaupunginhallitus määrittää tarkemmin sijoitussalkun allokaatiot sijoituskohteittain erikseen hyväksyttävässä sijoitussuunnitelmassa.

8. Sijoitustoiminnan vastuullisuus

Heinolan kaupungin harjoittamassa sijoitustoiminnassa on otettava huomioon julkisyhteisöön kohdistuvat yhteiskunnalliset velvoitteet ja julkishallinnossa hyväksyttävät toimintaperiaatteet.

Eettisesti hyväksyttävä sijoitustoiminta huomioi ympäristöystävällisyyden ja kestävän kehityksen, ihmisoikeuksien noudattamisen tasa-arvon ja lapsityövoiman käytön estämisen sekä työelämän perusoikeuksien noudattamisen.

Eettisen ja vastuullisen sijoittamisen periaatteiden noudattamisen tavoitteena on, että taloudellisten tekijöiden lisäksi huomioidaan ympäristövastuuseen (mm. vähähiilisyys), yhteiskuntavastuuseen ja hallintotapaan liittyvät asiat (ESG-asiat =Environment, Social ja Government).

Sijoituskohteen toimiala tai toimintatavat eivät saa olla ristiriidassa kaupungin tehtävien ja toimintaperiaatteiden kanssa. Sijoituskohteen eettisyys ja vastuullisuus arvioidaan mahdollisuuksien mukaan ennen sijoituksen tekemistä.

Sijoituskohteista suljetaan pois toimialat, kuten kiistanalaisten aseiden valmistus, uhkapeli, aikuisviihde ja tupakan valmistus, jotka rikkovat yleisesti hyväksyttyjä kansainvälisiä sopimuksia ja periaatteita.

Sijoituspalveluiden tarjoajilta edellytetään riittäviä yleisiä periaatteita vastuullisuuskysymyksissä, esimerkiksi YK:n tukemien vastuullisen sijoittamisen periaatteiden noudattamista (Principles for Responsible Investment, PRI).